

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на правосъдието	Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Диана Боева, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието Александър Стефанов, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието	Телефон и ел. поща: Diana.Boeva@justice.government.bg 02/9237 338 al_stefanov@justice.government.bg 02/ 9237 344

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1: „Създадено несправедливо преимущество за кариерно израстване за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници.“

➤ Със законопроекта се цели да се премахнат специалните привилегии на членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС, както и на административните ръководители и техните заместници.

Този въпрос остава висящ и след Решение № 6 от 2021 г. на КС (по к. д. № 15/ 2020 г.), с което само частично се решава проблемът с т. нар. „кариерни бонуси“ в съдебната власт, тъй като най-съществената част от тях са съхранени. В решението се подчертава, че предоставянето на възможност за кариерно израстване след края на мандата на изборните членове на Висшия съдебен съвет е въпрос на законодателна целесъобразност.

„Кариерните бонуси“ за членовете на ВСС, за главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС, както и за административните ръководители и техните заместници създават привилегия за съответните магистрати, която им предоставя несправедливо преимущество за кариерно израстване пред останалите магистрати. От друга страна, лицата, които не са заемали длъжности в системата на съдебната власт преди избора им за членове на ВСС, главен инспектор и инспектори от Инспектората към ВСС, не разполагат с такава възможност за „кариерно израстване“, поради това те също са поставени в непривилегировано положение в сравнение с лицата по чл. 28 ЗСВ, главният инспектор и инспекторите.

Кариерното израстване на магистратите следва да зависи единствено и само от работата им именно като магистрати. Не може да бъде приета тезата, че функциите на Висшия съдебен съвет и тези на Инспектората към ВСС могат да бъдат приравнени на функционалните правомощия на съдиите, прокурорите и следователите, каквото на практика се получава в сега действащите текстове.

Актуалното състояние на уредбата по разглеждания въпрос е следното:

- Съгласно чл. 28, ал. 1 ЗСВ при изтичане на мандата или предсрочното му прекратяване на основание чл. 130, ал. 8, т. 1 от Конституцията на Република България изборният член на Висшия съдебен съвет, подал молба до съответната колегия в 14-дневен срок от деня на изтичане или предсрочно прекратяване на мандата, се възстановява на длъжността съдия, прокурор или следовател, заема на преди избора или на равна по степен. Изборен член на Висшия съдебен съвет, който отговаря на изискванията на чл. 164 и при наличие на положителна комплексна оценка "много добра" от последното проведено атестиране преди избора по чл. 19 – 20, може да бъде назначен на длъжност с една степен по-висока от заеманата преди избора длъжност в органите на съдебната власт. Времето, през което лицето е било член на Висшия съдебен съвет, се зачита за стаж по чл. 164, ал. 1 – 7.
- Съгласно чл. 29, ал. 2 и 3 ЗСВ за изборните членове на Висшия съдебен съвет се прилагат разпоредбите на чл. 218, ал. 1, чл. 219, чл. 221, чл. 224, чл. 225 и чл. 330. Стажът като изборен член на Висшия съдебен съвет се зачита за стаж по чл. 225, ал. 1.
- Съгласно чл. 169, ал. 5 ЗСВ след освобождаване от длъжността административен ръководител и заместник на административен ръководител лицата се връщат на заеманата преди избора или на равна по степен длъжност, освен в случаите, когато са били назначени от по-ниско ниво на орган на съдебната власт.
- Съгласно чл. 225, ал. 1 и 4 ЗСВ при освобождаване от длъжност съдия, прокурор или следовател с повече от 10 години стаж на такава длъжност има право на парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години има в органите на съдебната власт, но не повече от 20. При последващо освобождаване от длъжност съдията, прокурорът, следователят, членът на Висшия съдебен съвет, главният инспектор и инспекторът от Инспектората на Висшия съдебен съвет получава обезщетение в размер на разликата между размера на полученото обезщетение по ал. 1 и размера на обезщетението, определено към датата на последващото освобождаване.

Желаното състояние, до което промяната следва да доведе е кариерното израстване на магистратите да зависи единствено и само от работата им именно като магистрати.

Проблем 2: „Непостигане на заложените през 2011 г. цели при създаването на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури и липса на достатъчни гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.“

Промените в законодателството, с което стартира създаването на специализираното наказателно правосъдие са приети през 2010 г. Те бяха предмет на оценка от Венецианската комисия за демокрация чрез право в Становище от 17-18 декември 2010г., в което бяха направени следните заключения:

„86. Всъщност, изглежда ясно, че българските власти приемат решение не да въведат специални мерки, за да осигурят прилагането на закона, а по-скоро да вземат мерки, с които да

осигурят, че съдилищата и прокурорите прилагат законите правилно по дела срещу организираната престъпност и корупцията, което изглежда досега не винаги е било така. Друг проблем, който българските власти искат да разрешат е да постигнат географско разделение между мястото на производството срещу членове на организирани престъпни групи и региона, където тези организирани престъпни групи оперират, за да осигурят максимална неутралност на всички замесени страни, включително съдии и съдебни заседатели.

87. Като цяло, проектите на закони не повдигат фундаментални проблеми за съответствие с европейските стандарти. Има няколко точки, които следва да се имат предвид при въвеждането на промените, за да се избегне ненужният риск да се нарушат европейските стандарти. Все пак те са с малка важност в сравнение с огромната задача за борба с организираната престъпност и корупцията. Фактът, че третата инстанция е Върховният касационен съд е допълнителна гаранция, че недостатъците в правораздаването могат да бъдат коригирани с юриспруденцията на този съд и на Конституционния съд на България. Практическото приложение на тези законопроекти може да хвърли светлина по отношение на ефективността им.“

В първия си доклад за върховенството на правото от 2020 г., ЕК отправя критика по отношение на специализираните съдебни органи поради констатирани проблеми в прокуратурата и СНС, свързани с липсата на човешки или финансови ресурси, въпреки докладваните инвестиции, направени от правителството в правосъдната система през последните години. Друга критика е, че все още не са постигнати солидни резултати по отношение на окончателните осъдителни присъди по дела за корупция по високите етажи на властта.

Във втория си доклад за върховенството на правото от 21 юли 2021 г. ЕК отчита като положително развитие факта, че финансовите и човешки ресурси по отношение на СНС са били увеличени. В същото време се констатира, че въпреки увеличената дейност по разследването, все още окончателните присъди за корупция по високите нива на властта остават малък брой. Следователно, въпреки дейността на органите на специализираното правосъдие, развиваща се повече от осем години, няма осезаем напредък в противодействието на корупцията, особено по „високите етажи“ на властта.

В периода от създаването на СНС през 2012 г. до м. юни 2021 г. в съда средно през годините са работили 20 съдии. От 2018 г. част от незаетия щат се запълва чрез командироване на магистрати, като към м. юни 2021 г. утвърдения щат е 25 щатни бройки, от които заети са 22 щата, а на незаетите три бройки са командировани магистрати. За същия период в съда са работили средно годишно 46 съдебни служители. Командиrowането на магистрати не е изключение, характерно само за този съд и се налага поради невъзможността на ВСС през последните години да приключи обявените конкурси за повишаване в длъжност и преместване в разумни срокове. Често командиrowането на магистрати е единствената възможност за заемане на свободни щатни бройки в органите на съдебната власт. Това обаче от своя страна повдига с основание въпроса относно независимостта на командиrowаните магистрати, както и дали безсрочното командиrowане на незаета щатна бройка не представлява само по себе си кариерно изграстване при заобикаляне на принципа за конкурсното начало. По данни публикувани в сайта на ВСС с решение на съдийската колегия по протокол № 18/11.06.2019 г. обн. ДВ бр. 49/21.06.2019 г. е обявен конкурс за повишаване в длъжност, който видно от сайта на ВСС и към момента не е приключил.

В анализирания период в СНС са образувани общо 4679 дела, от които НОХД са 1754, което е 4 % от всички образувани през 10 години от създаването на съда дела.

В периода 2012 – м. юни 2021 г. в СНС най – голям дял НОХД – 1332 са за престъпления по глава X от НК, следвани от тези по глави V-200 НОХД и XI от НК -65 броя.

Предложените със законопроекта структурни и организационни промени по отношение на звената на специализираното наказателно правосъдие имат за цел да гарантират конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защитата на конституционните права на гражданите. За десетгодишния срок на своето действие, специализираните наказателни съдилища и съответните им прокуратури не постигнаха заложените със създаването им през 2011 г. цели. През изминалия период поетапно беше разширена тяхната компетентност. Първоначално възложената им компетентност по дела за усложнена престъпна дейност по тежки престъпления, свързани с организираната престъпност беше разширена, включвайки и дела по корупционни състави по отношение на лица, заемащи висши публични длъжности и делата по съставите на престъпленията срещу републиката. Този подход целеше да компенсира липсата на достатъчно убедителни и последователни резултати, които да обосновават съществуването на органите на специализираното наказателно правосъдие.

От друга страна, смесването на критериите за специализация по материя (предмет) и специализация с оглед субектите нарушава принципа за независимост на съда, а от тук и принципа на правовата държава. Въведената специализация влиза в колизия със стандартите, формулирани в Становище № 15/ 2012 на Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС). Избраният от законодателя подход на специализацията, която се основава върху неизчерпателно и избирателно изваждане на част от престъпленията по отношение на категория субекти, упражняващи различни публични функции, е силно проблематично от гледна точка на независимостта на съда. Стандартите на КСЕС за специализираното правосъдие ясно определят, че всяка необоснована намеса в съществуващата институционална структура на съдилищата чрез отделяне на специализирани съдилища от общите, доколкото допуска различна от общата мярка на правораздаване, представлява опасност за върховенството на правото.

Желаното състояние, до което промяната следва да доведе е повишаване на ефективността на разследването и постановяването на присъди за корупция по високите нива на властта, както и създаването на завишени гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Проблем 1: Идентифицираният проблем не може да се реши в рамките на действащите правни норми, нито чрез промяна в организацията на работа или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като е необходима редакция в съответните разпоредби от Закона за съдебната власт.

Проблем 2: Идентифицираният проблем не може да се реши в рамките на действащите правни норми, нито чрез промяна в организацията на работа или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като статута и функциите на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури са регламентирани в Закона за съдебната власт.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Проблем 1: Действащата нормативна рамка не позволява решаването на проблема, защото е необходима промяна в разпоредбите от Закона за съдебната власт, касаещи „кариерните бонуси“

за членовете на ВСС, главния инспектор и инспекторите от ИВСС и административните ръководители и техните заместници.

Проблем 2: Действащата нормативна рамка не позволява решаването на проблема, защото е необходима промяна в разпоредбите от Закона за съдебната власт, касаещи статута и функциите на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Проблем 1: Няма задължителните действия, произтичащи от актове от правото на ЕС или от нормативни актове от по-висока степен, като транспониране на директиви или осигуряване на мерки по приложението на регламенти на ЕС.

Със законопроекта се въвеждат стандарти и се изпълняват препоръки от доклади на европейски институции, както и се съобразяват конституционните принципи и стандарти за независимост на съда.

Проблем 2: Няма задължителните действия, произтичащи от актове от правото на ЕС или от нормативни актове от по-висока степен, като транспониране на директиви или осигуряване на мерки по приложението на регламенти на ЕС.

Със законопроекта се въвеждат стандарти и се изпълняват препоръки от доклади на европейски институции, както и се съобразяват конституционните принципи и стандарти за независимост на съда.

Предложените промени се основават на анализ и данни от различни източници: мониторингови доклади и становища на европейски институции; решения на Конституционния съд, аналитични доклади на български институции (ВСС - Анализ за резултатите от дейността на Специализирания наказателен съд и на Апелативния специализиран наказателен съд от създаването им през 2012 г. до края на 2015 г.); количествени социологически изследвания на доверието в съдебната власт (Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието); сравнителни изследвания на европейските съдебни системи (Докладът на CEPEJ за оценката на европейските съдебни системи 2020); Доклад относно върховенството на правото за 2021 г. (SWD(2021) 703 final), Доклада за дейността на Специализирания наказателен съд през 2020 година, Становище на Венецианската комисия по Закона за съдебната власт от 2017 г. (CDL-AD(2017)018).

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Проблем 1: Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 2: Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1: „Отмяна на „кариерни бонуси“ за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници и създаване на справедливи условия за кариерно израстване сред магистратите.“

Цел 2: „Закриване на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури с цел гарантиране на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защитата на конституционните права на гражданите и постигане на осезаем напредък в противодействието на корупцията, особено по „високите етажи“ на властта.“

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

По проблем 1:

1. Висшият съдебен съвет – като административен и кадрови орган на съдебната власт, който е ангажиран с управлението на ресурсите на системата и решаването на кадровите въпроси на съдиите и прокурорите от закритите органи – 25 бр.;
2. Министерството на правосъдието – като орган на изпълнителната власт с конституционно възложени функции по отношение на съдебната власт и особено във връзка с подготовката на изменения в законодателството и стратегически документи за съдебната реформа;
3. Административните ръководители и техните заместници;
4. Инспекторатът към Висшия съдебен съвет – 11 бр.;
5. Професионалните организации на магистратите – които защитават техните права, включително стабилността и предвидимостта на тяхното кариерно израстване;
6. Представителите на научните среди.

По проблем 2:

1. Висшият съдебен съвет – като административен и кадрови орган на съдебната власт, който е ангажиран с управлението на ресурсите на системата и решаването на кадровите въпроси на съдиите и прокурорите от закритите органи – 25 бр.;
2. Министерството на правосъдието – като орган на изпълнителната власт с конституционно възложени функции по отношение на съдебната власт и особено във връзка с подготовката на изменения в законодателството и стратегически документи за съдебната реформа;
3. Органите на съдебната система, за които се гарантира принципа на независимост на съда, както и се елиминира политическото влияние в тяхната дейност;
4. Гражданите и бизнеса – за които се създават гаранции за спазване на върховенството на правото, правото на защита, презумпцията за невиновност и правото на справедлив процес, по-ефективна защита на правата;
5. Органите на специализираното наказателно правосъдие – които са пряко засегнати от приемането на законодателната инициатива, тъй като ще бъдат закрити:

- **Специализирана прокуратура:**

- щатна численост общо магистрати към 2012 г. – 22 бр.; от 2013 г. до 2016 г. – 34 бр.; 2017 г. – 48 бр.; 2018 г. – 63 бр.; 2019 г. – 89 бр. 2020 г. – 110 бр.; 2021 г. – 125 бр.
- към 2021 г. заети длъжности – 86 бр. и незаети 39 бр.; командировани прокурори в СП – 16 бр., от СП – 9 бр.; следователи в СП 3 бр. и от СП 2 бр.;
- съдебни служители към 2021 г. по щат – 118 бр., зает щат – 106 бр.

- **Апелативна специализирана прокуратура:**

- щатна численост общо магистрати към 2012 г. – 9 бр.; от 2013 г. до 2016 г. – 13 бр.; 2017 г. – 16 бр.; 2018 г. до 2019 г. – 15 бр.; 2020 г. – 19 бр.; 2021 г. – 22 бр.;
- към 2021 г. заети длъжности – 10 бр. и незаети 12 бр.; командировани прокурори в АСП – 7 бр., от АСП – 3 бр.;
- съдебни служители към 2021 г. по щат – 23 бр.; зает щат – 23 бр.

- **Специализиран наказателен съд:**

В периода от създаването на СНС през 2012 г. до м. юни 2021 г. в съда средно през годините са работили 20 съдии. От 2018 г. част от незаетия щат се запълва чрез командироване на магистрати, като към м. юни 2021 г. утвърденият щат е 25 щатни бройки, от които заети са 22 щата, а на незаетите три бройки са командировани магистрати. За същия период в съда са работили средно годишно 46 съдебни служители.

- **Апелативен специализиран наказателен съд.**

В периода от създаването на АСНС през 2012 г. до м. юни 2021 г. в съда средно през годините са работили 13 съдии, като през 2018 г. е командирован 1 съдия, а към настоящия момент командировани са 4 съдии, всички на незаети щатни бройки. За същия период в съда са работили средно годишно 20 съдебни служители.

6. Представителите на научните среди.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемането на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем.

При такъв вариант констатираният проблем ще продължи да съществува. Ще продължава да бъде налице несправедливо преимущество за кариерно израстване за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници, пред останалите магистрати.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие няма да бъде осигурена равнопоставеност при кариерното израстване на членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници от една страна и останалите магистрати от друга.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Нормативни промени в Закона за съдебната власт, чрез които да бъдат премахнати специалните привилегии за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници, които създават привилегия за съответните магистрати, която им предоставя несправедливо преимущество за кариерно израстване пред останалите магистрати.”

Описание: Отмяна на „кариерни бонуси“ за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници. Отмяна на финансовите обезщетения за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС:

➤ Със законопроекта се цели да се премахнат специалните привилегии на членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС, както и на административните ръководители и техните заместници.

Този въпрос остава висящ и след Решение № 6 от 2021 г. на КС (по к. д. № 15/ 2020 г.), с което само частично се решава проблемът с т. нар. „кариерни бонуси“ в съдебната власт, тъй като най-съществената част от тях са съхранени. В решението се подчертава, че предоставянето на възможност за кариерно израстване след края на мандата на изборните членове на Висшия съдебен съвет е въпрос на законодателна целесъобразност.

„Кариерните бонуси“ за членовете на ВСС, за главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС, както и за административните ръководители и техните заместници създават привилегия за съответните магистрати, която им предоставя несправедливо преимущество за кариерно израстване пред останалите магистрати. От друга страна, лицата, които не са заемали длъжности в системата на съдебната власт преди избора им за членове на ВСС, главен инспектор и инспектори от Инспектората към ВСС, не разполагат с такава възможност за „кариерно израстване“, поради това те също са поставени в непривилегировано положение в сравнение с лицата по чл. 28 ЗСВ, главният инспектор и инспекторите.

В тази връзка се предлагат следните промени:

- За членовете на ВСС, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС се премахва възможността при изтичане на мандата или предсрочното му прекратяване да се

възстановяват на длъжността съдия, прокурор или следовател с една степен по-висока от заеманата преди избора в органите на съдебната власт.

- За административните ръководители и техните заместници се запазва възможността след освобождаване от съответната длъжност да се върнат на заеманата преди избора длъжност, освен в случаите, когато са били назначени от по-ниско ниво на орган на съдебната власт. Премахва се възможността след освобождаване от съответната длъжност да се върнат на равна по степен длъжност в друг орган на съдебната власт.

Кариерното израстване на магистратите следва да зависи единствено и само от работата им именно като магистрати. Не може да бъде приета тезата, че функциите на Висшия съдебен съвет и тези на Инспектората към ВСС могат да бъдат приравнени на функционалните правомощия на съдиите, прокурорите и следователите, каквото на практика се получава в сега действащите текстове.

В първия *Доклад относно върховенството на правото за 2020 г.* (SWD(2020) 301 final) изрично се посочват като риск за независимостта на съдебната власт въведените „кариерни бонуси“ за членовете на ВСС: *„Това породило опасения в светлината на препоръките на Съвета на Европа и може да засегне независимостта на съдебната власт, като се има предвид структурата на конституционноустановения правен ред в България“* (с. 9).

Въведените в атакуваните разпоредби на Закона за съдебната власт (ЗСВ) възможности за получаване на „кариерен бонус“ от членовете на ВСС и на Инспектората към ВСС представляват директна форма на намеса в самоуправлението и кариерното развитие в рамките на съдебната власт. Този подход на законодателя засилва политическата намеса и влияние във ВСС и Инспектората към ВСС като създава особен стимул за членовете на тези органи да следват не утвърдените професионални стандарти, а да се съобразяват с различни външни за системата очаквания, изисквания и аргументи.

Смисълът на повишаването на магистрати в органите на съдебната власт е осигуряването на качествено осъществяване на възложената им работа. Поради това, един от основните критерии за повишение в длъжност трябва да е именно нивото на изпълнение на функционалните им правомощия. Решаващи за кариерното развитие трябва да се заключенията, основани на обективната преценка на професионализма и интегритета на съответния магистрат, а не на качеството на работата му по осъществяване на функциите във ВСС и Инспектората към ВСС, които са административни и контролни, съответно са неотнормирани към същинската дейност на съдиите, прокурорите и следователите.

➤ Със законопроекта се премахват специалните привилегии на членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС по отношение на правото на зачитане на стажа като избран член на Висшия съдебен съвет за стаж по чл. 225, ал. 1 ЗСВ и на правото на получаване на парично обезщетение по чл. 225, ал. 1 ЗСВ.

Същността на еднократното парично обезщетение на съдии, прокурори и следователи в случай на освобождаване от длъжност е характеризирано от Конституционния съд в Решение № 1/2017 г. по к. д. № 6/2016 г. като „благодарствено парично обезщетение“.

В Решение № 17/2018 г. по к. д. 9/2018 г. е отбелязано, че този вид обезщетения са от категорията на плащанията, наречени „гратификационни“, т. е. изразяващи благодарността на работодателя спрямо работника или служителя. Отбелязано е, че при наличие на работа повече от 10 години при един и същи работодател, това плащане е и в по-голям размер, защото изразява и признателността на работодателя към служителя за неговата лоялност, която му е засвидетелствал с продължителната си работа и принос в дейността на предприятието.

Изложеното позволява да се заключи, че законодателят е предвидил паричното обезщетение по чл. 225 ЗСВ с оглед завишените изисквания и ограничения към магистратите при изпълнение на техните функции в органите на съдебната власт. Функциите на Висшия съдебен съвет и на Инспектората към Висшия съдебен съвет съществено се различават по своето съдържание (административни, съответно контролни) от същинската правосъдна дейност на магистратите, поради което не са налице и основания за приравняването им и съответно не създават основание за изплащане на гратификационно обезщетение. Като допълнителен аргумент следва да се посочи, че такова обезщетение не е предвидено в сходни хипотези при заемане и освобождаване на други длъжности извън съдената власт.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант ще бъде решен констатираният проблем и ще бъде постигната заложената цел.

Ще бъдат създадени гаранции за равнопоставеност при кариерното израстване между членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници от една страна, и останалите магистрати – от друга.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма идентифицирани негативни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Не се предвижда въвеждането на регулаторни режими или въздействие върху държавния бюджет.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3: „Ненормативна намеса“:

Описание: Този вариант предполага разрешаване на идентифицирания проблем чрез обучения, изготвяне на указания или насоки. Този вариант не може да преодолее посоченият проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие няма да бъдат създадени на гаранции за равнопоставеност при кариерното израстване между членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници от една страна, и останалите магистрати – от друга.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 2:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемането на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем.

При такъв вариант констатираният проблем ще продължи да съществува. Специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури ще продължат да функционират, без да бъдат направени структурните и организационни промени, които да създадат допълнителни гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие няма да бъдат направени структурните и организационни промени, които да създадат допълнителни гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Вариант 2: „Нормативни промени в Закона за съдебната власт, с които да бъдат закрити специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури. Осъществяване на структурните и организационни промени, които да създадат допълнителни гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.“

Описание: Закриване на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури:

➤ Предложените със законопроекта структурни и организационни промени по отношение на звената на специализираното наказателно правосъдие имат за цел да гарантират конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защитата на конституционните права на гражданите. За десетгодишния срок на своето действие, специализираните наказателни съдилища и съответните им прокуратури не постигнаха заложените със създаването им през 2011 г. цели.

През изминалия период поетапно беше разширена тяхната компетентност. Първоначално възложената им компетентност по дела за усложнена престъпна дейност по тежки престъпления, свързани с организираната престъпност беше разширена, включвайки и дела по корупционни състави по отношение на лица, заемащи висши публични длъжности и делата по съставите на престъпленията срещу републиката. Този подход целеше да компенсира липсата на достатъчно убедителни и последователни резултати, които да обосновават съществуването на органите на специализираното наказателно правосъдие.

От друга страна, смесването на критериите за специализация по материя (предмет) и специализация с оглед субектите нарушава принципа за независимост на съда, а от тук и принципа на правовата държава. Въведената специализация влиза в колизия със стандартите, формулирани в Становище № 15/2012 на Консултативния съвет на европейските съдии (КЕСС). Избраният от законодателя подход на специализацията, която се основава върху неизчерпателно и избирателно изваждане на част от престъпленията по отношение на категория субекти, упражняващи различни публични функции, е силно проблематично от гледна точка на независимостта на съда. Стандартите на КЕСС за специализираното правосъдие ясно определят, че всяка необоснована намеса в съществуващата институционална структура на съдилищата чрез отделяне на специализирани съдилища от общите, доколкото допуска различна от общата мярка на правораздаване, представлява опасност за върховенството на правото.

В Доклада относно върховенството на правото за 2020 г. (SWD(2020) 301 final) ефективността на специализираните наказателни съдилища и съответните им прокуратури е оценена критично като се прави ясната констатация: „*Все още предстои да бъдат постигнати солидни резултати по отношение на окончателните осъдителни присъди по дела за корупция по високите етажи на властта.*“ В Доклада по Механизма за сътрудничество и проверка от 2018 г. (SWD(2018) 550 final, с. 10) изрично се изтъква следното: „...ключов проблем, подчертан в поредицата доклади по МСП, е липсата на последователни резултати в България, що се отнася до присъди по дела за корупция по високите етажи на властта.“

Тези критични оценки на Европейските институции съответстват и на цялостното обществено възприятие относно неефективността на противодействието на корупцията. Според Индекса за възприятието на корупцията на Transparency International (CPI Index) през 2020 г. сред страните членки на Европейския съюз България е с най-лошо представяне (на 69-мо място от изследвани 180 държави). Според Индекса за възприятието на корупцията на Transparency

International (CPI Index) през 2021 г. България отново е поставена на най-ниска позиция сред страните членки на Европейския съюз (на 78-мо място от изследвани 180 държави).

Индикатори за ефективността на специализираното наказателно правосъдие се съдържат и в публичните годишни доклади на органите на съдебната власт. Според *Доклада за дейността на Специализирания наказателен съд през 2020 година* броят на постъпилите наказателни дела от общ характер е около 3 % от общия брой гледани дела, а най-голям дял имат делата за разрешаване прилагането на СРС (малко под половината от всички дела), а около една трета от всички са делата във връзка с разрешаване извършването на различни процесуално-следствени действия (претърсване и изземване, обиск, задържане и изземване на кореспонденция, достъп до трафични данни). Дял по около 5 % от всички дела имат разпитите на обвиняем и свидетел пред съдия, както и осъществяването на съдебен контрол върху задържането под стража в досъдебното производство:

„От постъпилите през 2020 год. общо 6 418 броя дела, по отделни видове дела цифрите сочат следното:

- постъпили НОХ дела – 174 броя /220 броя през 2019 год./;
- постъпили ЧН дела – 6 244 броя /7 921 броя през 2019 год./;

Постъпилите 174 наказателни общ характер дела са с предмет както следва: 2 броя дела са по Глава Първа от НК; 14 броя дела са по Глава Пета от НК, 6 броя дела са по Глава Шеста, 3 броя дела са по Глава Осма, 5 броя дела са по Глава Девета, 141 дела са по Глава Десета от Наказателния кодекс и 3 броя дела са по Глава Единадесета. От изложеното е видно, че най-големият брой постъпили дела са тези по Глава Десета от НК, каквато е и основната специализация на съда.

Постъпилите 6 244 частни наказателни дела по видове са, както следва:

- 2 992 броя дела по ЗСРС /3 406 броя през 2019 год./;
- 2 110 броя по чл. 159а, чл. 161, чл. 164 и чл. 165 НПК /3 147 броя през 2019 год./;
- 375 броя по чл. 222 и чл. 223 НПК /527 броя през 2019 год./;
- 321 броя по чл. 65 НПК /353 броя през 2019 год./“

Данните по отношение на тежестта на наложените наказания са също показателни като преобладават леките присъди:

„Броят на съдените през 2020 г. лица е 290, от които 220 са осъдени и 70 са оправдани. Най-често налаганото наказание е "лишаване от свобода" до 3 години – 168 лица /306 лица през 2019 година/, в т. ч. на 93 лица изтърпяването на наложеното наказание е отложено по реда на чл. 66 от НК /197 през 2019 година/. Наказание "лишаване от свобода" над 3 години е наложено на 45 лица /42 лица през 2019 година/ и на 2 лица е наложено наказание „доживотен затвор“.“ (Доклад за дейността на СпНС през 2020 г.).

При оценката на ефективността специално внимание следва да се обърне и на факта, че по-голяма част от НОХД приключват със споразумение: „През отчетната 2020 год. с акт по същество (присъда, споразумение) са решени общо 122 дела (159 през 2019 год.), от които 45 с присъди (57 за 2019 год.), 77 със споразумения (102 за 2019 година).“ (Доклад за дейността на СпНС през 2020 г.).

За качеството на правораздаването може да се съди по броя на отменените, изменените и постановените нови присъди на въззивно и касационно ниво. Този брой остава висок:

„През 2020 година резултатите от въззивна и касационна инстанция по отношение на постановени присъди, сочат следното:

- 24 бр. потвърдени и изменени присъди;
- 8 броя отменени присъди и върнати за ново разглеждане на първоинстанционния съд;

- 8 броя присъди, при които е постановена нова въззивна присъда, като в пет от случаите се касае за част от подсъдимите“.

Видно от представените становища и доклади, изградената като паралелна (на общите съдилища) подсистема на специализираното наказателно правосъдие не води до постигане на формулираните при създаването ѝ цели, а създава допълнителни рискове за независимостта на съдебната власт и ерозира върховенството на правото.

➤ С Преходните и заключителните разпоредби на предлагания законопроект се урежда кадровият статус на съдиите и прокурорите чрез възстановяване на предишна заемана длъжност или преназначаване в съответни по степен съдилища и прокуратури, като в правомощията на Висшия съдебен съвет е да преназначи магистратите по реда и условията на чл. 194, ал. 1 ЗСВ.

В тази връзка е предвидено съдиите от Специализирания наказателен съд и Апелативния специализиран наказателен съд да бъдат преназначени в действащите съдилища. За целта е необходимо в 14-дневен срок от обнародване на закона да подадат заявление до Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, в което да заявят своето желание дали да бъдат възстановени на длъжността, която са заемали преди назначаването си в Специализирания наказателен съд, съответно в Апелативния специализиран наказателен съд, или да бъдат преназначени в окръжен, съответно в апелативен съд. Аналогична възможност е предвидена за прокурорите от Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура, както и за следователите от следствения отдел в Специализираната прокуратура.

С Преходните и заключителните разпоредби се предлагат и промени в Наказателно-процесуалния кодекс, които пряко произтичат от променената материалноправна уредба, като се урежда подсъдността на престъпленията, попадащи в юрисдикцията на специализирания наказателен съд и се въвеждат разпоредби относно приключването на висящите съдебни производства.

Подсъдността на престъпленията, попадащи в юрисдикцията на Специализирания наказателен съд е прехвърлена към окръжните съдилища. На Софийския градски съд като първа инстанция стават подсъдни освен делата за престъпления от общ характер, извършени от съдии, прокурори и следователи, от други лица с имунитет и от членове на Министерския съвет, и тези - извършени от членове на Висшия съдебен съвет, от главния инспектор и инспекторите в Инспектората към Висшия съдебен съвет, от членовете на Комисията за противодействие на корупцията, Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество и на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства, както и от председатели на държавни агенции и държавни комисии, изпълнителни директори на изпълнителните агенции, както и делата за престъпления по глава първа от особената част на Наказателния кодекс.

Въвеждат се разпоредби относно приключването на висящите съдебни производства, като са разграничени отделните хипотези:

- по отношение на първоинстанционните наказателни дела, заведени пред Специализирания наказателен съд, по които не е проведено разпоредително заседание, е предвидено да се изпратят по подсъдност на окръжните съдилища, съответно на Софийски градски съд, които ги насрочват за разглеждане в разпоредително заседание в седемдневен срок от влизане на закона в сила;
- по отношение на първоинстанционните наказателни дела, заведени пред Специализирания наказателен съд, по които е проведено разпоредително заседание, е предвидено да станат подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им да продължи от съдебния състав, провел заседанието;

- по отношение на неприключените производства пред Апелативния специализиран наказателен съд, по които не е проведено закрито или разпоредително заседание, е предвидено в седемдневен срок от влизане на закона в сила да бъдат изпратени по подсъдност на съответните апелативни съдилища;
- по отношение на неприключените производства пред Апелативния специализиран наказателен съд, по които е проведено закрито или разпоредително заседание, е предвидено да станат подсъдни на Софийския апелативен съд и разглеждането им да продължи от съдебния състав, провел заседанието.

С цел спазване на изискването за неизменност на съдебния състав е предвидено съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, съответно в Софийския апелативен съд да бъдат командироваани за участие в разглеждането на делата до приключване на производствата по тях. За съдиите от съдебния състав, разгледали въззивните дела, по които е постановена присъда или са обявени за решаване, които не са преназначени в Софийския апелативен съд, е предложено да бъдат командироваани за изготвянето на мотиви към присъдата или за произнасяне и обявяване на решението по делото. Посочените уточнения са необходими, тъй като тези хипотези не са уредени в Закона за съдебната власт при правилата за командироване на магистратите.

С Преходните и заключителните разпоредби се предлага трудовите правоотношения на служителите от Специализирания наказателен съд, Апелативния специализиран наказателен съд, Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура да се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда, като Софийският градски съд да бъде правопреемник на активите, пасивите, правата и задълженията на Специализирания наказателен съд, Софийският апелативен съд - на Апелативния специализиран наказателен съд, Софийската градска прокуратура - на Специализираната прокуратура и Софийската апелативна прокуратура - на Апелативната специализирана прокуратура.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант ще бъде решен констатираният проблем и ще бъде постигната заложената цел. Ще бъдат осъществени структурните и организационни промени, които да създадат допълнителни гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.

Основните ползи от приемането на законопроекта са свързани с повишаване на доверието на гражданите и бизнеса в съдебната система, по-ефективно използване на ресурсите на съдебната власт, ограничаване на политическото влияние в правораздаването, укрепване на върховенството на правото и ограничаване на злоупотребата с власт, което е предпоставка и за подобряване на бизнес климата и увеличаване на инвестициите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма идентифицирани негативни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Не се предвижда въвеждането на регулаторни режими или въздействие върху държавния бюджет.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

Законопроектът предвижда закриване на специализираните наказателни съдилища и съответните им прокуратури и трансфер на освободения ресурс (човешки, капиталов, организационен) към окръжните и апелативните съдилища и прокуратури.

Основните социално-икономически и бюджетни разходи са свързани с реструктурирането на органите, разходи за преназначаване на магистратите към други органи на съдебната власт (съдилища и прокуратури), включително потенциални разходи, свързани с преместване на част от магистратите в други населени места извън София.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3: „Ненормативна намеса“:

Описание: Този вариант предполага разрешаване на идентифицирания проблем чрез обучения, изготвяне на указания или насоки. Този вариант не може да преодолее посоченият проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие няма да бъдат осъществени структурните и организационни промени, които да създадат допълнителни гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест:

При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1 и 2:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2	Вариант 3
Ефективност	Цел 1: „Отмяна на „кариерни бонуси“ за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници и създаване на справедливи условия за кариерно израстване сред магистратите.“	ниска	висока	ниска
	Цел 2: „Закриване на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури с цел гарантиране на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защитата на конституционните права на гражданите и постигане на осезаем напредък в противодействието на корупцията, особено по „високите етажи“ на властта.“	ниска	висока	ниска
Ефикасност	Цел 1: „Отмяна на „кариерни бонуси“ за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници и създаване на справедливи условия за кариерно израстване сред магистратите.“	ниска	висока	ниска
	Цел 2: „Закриване на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури с цел гарантиране на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защитата на конституционните права на гражданите и постигане на осезаем напредък в противодействието на корупцията, особено по „високите етажи“ на властта.“	ниска	висока	ниска

Съгласуваност	Цел 1: Отмяна на „кариерни бонуси“ за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници и създаване на справедливи условия за кариерно израстване сред магистратите.“	ниска	висока	ниска	
	Цел 2: „Закриване на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури с цел гарантиране на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защитата на конституционните права на гражданите и постигане на осезаем напредък в противодействието на корупцията, особено по „високите етажи“ на властта.“	ниска	висока	ниска	

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

При реализирането на първия и третия вариант не се постигат поставените цели. Осъществяването на втория вариант „при действие“ позволява в максимална степен да се изпълни поставената цел.

Изпълнението на втория сценарий позволява постигането на максимална публична прозрачност, обществен контрол, ефективност, ефикасност и съгласуваност.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Нормативни промени в Закона за съдебната власт, чрез които да бъдат премахнати специалните привилегии за членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС и административните ръководители и техните заместници които създават привилегия за съответните магистрати, която им предоставя несправедливо преимущество за кариерно израстване пред останалите магистрати.“

По проблем 2: Вариант 2: „Нормативни промени в Закона за съдебната власт, с които да бъдат закрити специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури. Осъществяване на структурните и организационни промени, които да създадат допълнителни гаранции за спазване на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите.“

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- ☐ Ще се увеличи
- ☐ Ще се намали
- ☒ Няма ефект

Не се създават допълнителни административни или финансови задължения за заинтересованите физически лица.

1.1. Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- ☐ Да
- ☒ Не

Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до създаване или промяна на съществуващи регулаторни режими.

1.1. Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- ☐ Да
- ☒ Не

Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до създаване или промяна на съществуващи регистри. В проекта не се съдържат разпоредби, касаещи воденето и поддържането на регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

- ☐ Актът засяга пряко МСП
- ☒ Актът не засяга МСП

Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до въздействие върху МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

- ☐ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

- ☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът ще се публикува на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации, съгласно изискванията на чл. 26 от Закона за нормативните актове и чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

- ☐ Да
- ☒ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел I, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

- ☐ Да
- ☒ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

- Доклад относно върховенството на правото за 2020 г. (SWD(2020) 301 final) – [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0301&qid=1608808031608](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0301&qid=1608808031608;);
- Становище на Венецианската комисия по Закона за съдебната власт от 2017 г. (CDL-AD(2017)018) - [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2017\)018-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2017)018-e);
- Решение № 6 от 2021 г. на Конституционния съд (по к.д. № 15/ 2020 г.) - <https://www.constcourt.bg/bg/Acts/GetHtmlContent/96c8d204-d2eb-4785-beac-7133ed3b6cd2>;
- Мониторингови доклади и становища на европейски институции, както и аналитични доклади на български институции – https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/assistance-bulgaria-and-romania-under-cvm/reports-progress-bulgaria-and-romania_bg;
- Анализ за резултатите от дейността на Специализирания наказателен съд и на Апелативния специализиран наказателен съд от създаването им през 2012 г. до края на 2015 г. - <http://www.vks.bg/analizi-i-dokladi/vks-analiz-spns-asns-2012-2015.pdf>;
- Количествени социологически изследвания на доверието в съдебната власт (Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието) - https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_20_1316;
- Сравнителни изследвания на европейските съдебни системи (Докладът на CEPEJ за оценката на европейските съдебни системи 2020) – <https://rm.coe.int/report-bulgarian-part-1/1680a07747>;
- Доклад относно върховенството на правото за 2021 г. (SWD(2021) 703 final) – https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_rlr_country_chapter_bulgaria_bg.pdf;
- Доклад за дейността на Специализирания наказателен съд през 2020 година - <https://spns.justice.bg/bg/12747>;
- Анализ на получената информация за дейността на специализираните прокуратура и съд – <https://mjs.bg/home/index/9c46e96a-5019-407e-b945-d3aaf9731a4c>.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Даниела Белчина – и.д. директор на дирекция „Съвет по законодателство“

Дата:01.2022 г.

Подпис: